

[Grethe Philip.]

måske endda højere end i 1967, må vi gøre indhug i valutareserven. Men derved går vi lige ind i de alvorlige valutaproblemer, der red dansk økonomi som en mare under den lange periode fra 1932 frem til midten af 1950'erne, d. v. s. under hele vare-direktoratets ægide.

Billedet for pris- og lønudviklingen tegner sig foreløbig nok så dystert. 2 dyrtidsportioner er allerede udløst og kommer til udbetaling i marts og april, og 2 nye dyrtidsportioner truer allerede ude i horisonten til juli. Hertil kommer så overenskomst-mæssige lønforhøjelser og nedsættelse af arbejdstiden med deraf følgende lønforhøjelse pr. arbejdstime, alt i alt et vældigt pres opad, der kan vurderes til et sted omkring 13-14 pct. lønstigning for året som helhed, det vil sige meget væsentligt over de stigninger, der kan forventes i de lande, vi konkurrerer med.

Situationen har allerede aftegnet sig tydeligt i nogle måneder. Det har også været den almindelige opfattelse, at det bedste bodmiddel i denne situation ville være, om lønmodtagerne viste tilbageholdenhed i deres krav om lønforbedringer under den ene eller den anden form. Dette er blevet forstået langt ind i lønmodtagernes egne rækker og kom også frem i lønmodtagerorganisationernes reaktion over for den tidligere regerings forslag om indefrysning af en dyrtidsportion.

Jeg vil gerne understrege, at det radikale venstre hele tiden har været af den opfattelse, at en opbremsning af lønstigningerne er den bedst mulige vej til at styre vore økonomiske vanskeligheder. Når vi ved afstemningen om de lovforslag, der førte til udskrivning af valg, stemte imod, skyldtes det dels, at indefrysningen af dyrtidsportionen af regeringen selv var uløseligt sammenkoblet med det for os uantagelige lovforslag om en engangsskat af ikke-lønmodtagere, dels at hele den politiske situation efterhånden havde udviklet sig sådan, at vi ikke mindst ud fra en mere langsigtet betragtning ikke ønskede at tage ansvaret for at lempe regeringen forbi, hvad man vist kan kalde et vanskeligt politisk hjørne.

Det hørte da også med til den nye regerings første handlinger at tage kontakt med

arbejdsmarkedets organisationer og anmode dem om at optage forhandlinger med henblik på at holde igen på stigningen i løn- og omkostningsniveauet. Denne tilbageholdenhed kunne være praktiseret på forskellig måde, enten ved at indefryse én af de dyrtidsportioner, der nu står umiddelbart foran udbetaling eller ved at fjerne en senere dyrtidsportion eller eventuelt ved at udskyde arbejdstidsforkortelsen. Vi må dybt beklage, at forhandlingerne bristede.

Det har været ymtet, at regeringen burde have haft en fastere hånd. Det kan jo diskuteres. Men principielt ville jeg finde det yderst beklageligt at gribe ind i bestående overenskomster mod organisationernes ønske.

Det har fra anden side været sagt, og det er i dag gentaget af hr. J. O. Krag, at regeringen søgte at skubbe ansvaret fra sig ved at lade organisationerne optage disse lønforhandlinger og ved samtidig at gøre organisationerne klart, at der under alle omstændigheder måtte gøres noget for at sanere dansk økonomi. Hr. J. O. Krag betegnede dette som indpakkede trusler, som han fordømte hårdt. Jeg mener, det er helt urimeligt at tale om et sådant forsøg på at slippe for ansvaret. Den samlede økonomiske politik hviler jo på forskellige grundpiller, hvoraf indkomstpoltikken er en af de vigtigste. Men det er nu engang sådan, at det i første række er arbejdsmarkedets parter selv, der skal fastlægge lønpoltikken, og det er da vel i øvrigt et almindeligt ønske, at det også skal fortsætte med at være sådan i fremtiden. Hovedansvaret for lønpoltikken påhviler derfor også arbejdsmarkedets parter.

Regeringens ansvar ligger på et andet område. Det vedrører særlig det offentlige udgifter og den direkte og indirekte påvirkning af samfundøkonomien, der udgår herfra, og det ligger på skattepoltikken. Organisationerne og regeringen kan ikke spille ping-pong med ansvaret for den økonomiske politik. Hver må påtage sig sin del. Men naturligvis er der en vekselvirkning i den forstand, at det af staten bl. a. via skattepoltikken frembragte økonomiske klima påvirker lønpreset og dermed lønudviklingen, ligesom lønaftalerne omvendt må være af afgørende betydning for den skatte- og ud-